

NOVA DOBA

Državna licejska knjižnica
v Ljubljani

Stane letno 84 Din, mesečno 7 Din, za inozemstvo 240 Din.
Oglasi se računajo po tarifi. Pri večkratnem oglašanju popust.
Posamezna številka stane 1 Din.

Izhaja
vsak torek, četrtek in soboto.

Uredništvo: Strossmayerjeva ul. št. 1, I. pritličje. Telef. 65.
Upravišтво: Strossmayerjeva ul. št. 1, pritličje. Telef. 65.
Račun kr. poštnege čekovnega urada št. 10.666.

Sprememba vlade na Angleškem.

Po padcu Baldwinove vlade je sestavil novo vlado na Angleškem MacDonald. To je prvi slučaj v zgodovini angleškega parlamenta, da je sestavil vlado šef socialistične stranke. Ako se pogleda, na kak način je prišlo do sestave tega kabineta, je jasno, da sestav socialistične vlade ne pomeni zmage socialistične stranke. Uresničenje te vlade ni izvajevano v boju proti onim, ki se na Angleškem bore proti socializmu, nego se celo z njihovimi privoljenjem, kar potrjujejo tudi angleške »Times«.

Eden od mož, ki so na indirektni način pripomogli k sestavi socialistične vlade, je sam Baldwin, načelnik konservativne stranke. Četudi je imel osigurano vlado, je brez potrebe šel na volitve z določenim ekonomskim programom protekcionizma. Čeprav v tem programu ni dobil večine, je Baldwin mogel ostati s svojo stranko še dalje na vladi. Lahko bi bil kralju predložil kombinacijo sestava liberalno-socialističnega kabineta, nato bi bil lahko sestavil čisto konservativno vlado, ki bi životarija dalje na ta način, da bi izbacila iz svojega programa vse točke protekcionizma ter čakala na nove volitve. Mesto tega je Baldwin prepustil socialistični stranki sestav nove vlade in postavil svojo stranko v položaj, ali da ostane izolirana ali da pomaga na vlado novi stranki, proti kateri programu se je borila njegova stranka za časa volitev. Vsi veliki angleški listi in državniki so uvedli veliko kampanjo, v kateri so dokazovali, da prevzema liberalna stranka veliko odgovornost, ako ne bo glasovala za Baldwinov kabinet in tako prečela sestav socialistične stranke. Vse ni nič pomagalo. Od 148 liberalnih poslancev je glasovalo samo deset za vlado, ostali pa proti.

Ko je Baldwin propadel, je mislil, da lahko mirno prepusti vse socializmu, ker je bil uverjen, da nimajo možnosti, da bi rešili mnoga vprašanja notranje in zunanje politike, za katera so se tako ognjevitno borili za časa volitev. Danes sedijo mirne duše v vladi z ljudmi socialistične stranke general Tomson, osvobodjevalec Jeruzalema, Sir Olivier, bivši guverner Jamaike in drugi.

Buržujska Angleška nima danes nikakega razloga, da se briga za ta pojav, kar jasno izjavlja »Daily Ex-

press«: »Resnica je, da so liberalci pripomogli socializmu, da zrušijo konservativno vlado; iz tega pa še ne sledi, da bodo liberalci glasovali za vse socialistične neumnosti, kakor na primer za davek na kapital, nacionalizacijo in ostala zdravila, katera so se izmislili razni šarlatani.«

Iz teh izjavanj uvidimo, da sestav današnjega socialističnega kabineta ne znači nikakega preobrata. To je veliki poizkus v reševanju notranje in zunanje politike, ki bo imel velike posledice ne samo na Angleškem, temveč po vsem svetu.

Resolucija,

sprejeta na IV. rednem občnem zboru podružnice udruženja vojnih invalidov, vdov in sirot v Celju, dne 13. januarja 1924.

1. Zahtevamo od ministra za soc. politiko v Beogradu, da se čimprej odobri in uveljavi načrt invalidskega zakona, kakor je bil zasnovan povodom prvega invalidskega kongresa v Ljubljani.

2. Odločno protestiramo proti ukinitvi ministrstva za socialno politiko, ker niti dosedaj, ko isto še obstoja, nismo mi vojni invalidi niti drugi revni sloji imeli s strani države dovolj pomoči, in ker se bo s prenosom poslova tega ministrstva na druge resore naše splošno stanje še bolj poslabšalo.

3. Protestiramo enodušno proti nameravanemu prevzemu invalidske uprave po vojaški oblasti.

4. Zahtevamo, da se vse državne oblasti v invalidskih zadevah brezpogojno obračajo na udruženje invalidske organizacije, odnosno njenih zaupnikov.

5. Protestiramo energično proti temu, da se je s strani državne uprave upeljal davek, ki se po nas in radi nas naziva invalidski davek, ker s tem smo od strani davkoplačevalcev izpostavljeni mučnim očitkom in mržnjam. Ime invalidski davek naj se takoj ukine in naj se davek pod tem imenom pri računa k splošnemu davku.

6. Obsojamo enodušno prenosnostransko postopanje špecijske invalidske komisije, katera kot doznavamo iz zanesljivih virov pri pregledovanju čita zelo veliko vojnih invalidov, ki niso po lastni krivdi prišli ob originalne dokumente.

7. Ogorčeno protestiramo proti redukciji invalidov državnih nameščenecv pod ministrstvom za soc. politiko in drugod. Smatramo za sveto dolžnost

odamo poslednjo počast nekolicini naših vojnika, koje su Arnauti iz zasede preko noći ubili.

Trebalo nam je, kako smo tad bili umorni i iscrpljeni, više sati da bismo prešli nekoliko kilometara, koji su nas odvajali od Djakovice. Na putu sve više i više rasturenog i uništenog materijala, tu nalazimo aute svih ministarstva kao i kraljev auto, sve to uništeno i usitnjeno u komade kako se neprijatelj ne bi nikako koristio.

Pri ulasku u grad prva ulica je bila barikadirana našim mitraljezima, koji su s vremena na vreme pucali na pljačkašku i buntovničku masu Arnauta. Na glavnoj pijaci puno našeg ratnog materijala, koji gori u plamenu: tu su sve vrste kola, topovi i automobili što su naši bacili u vatra da unište. Bilo je žalosno videti, kako gori sav onaj ratni materijal, što ga je malena Srbija tako mučno i decenijama godina nabavljala. Na ostalim pijacama isti prizor i sve u okolne ulice posednute našim vojnicima. Meštici pucali pušaka, koji su odje kivali po okolini nagoveštavali su nam borbu, koju su naši ljudi vodili sa Ar-

državnih oblasti, da vojne žrtve po možnosti se podpiraju pri sprejemu civilne in v državne službe.

8. Zahtevamo z vso odločnostjo, da se stori vse potrebno, da se bodo prošnje za pokojnine, dodatek kredita in druge v svrhu osamosvojitve posameznih invalidov hitro in ugodno reševale.

9. Energično protestiramo proti temu, da se drž. invalidska uprava žal tako često izgovarja, da nima sredstev ter, da vsled tega ne more nuditi invalidom, ki se hočejo osamosvojiti potrebne izdatne pomoči.

10. Izvršni odbor naše organizacije z vso resnostjo pozivamo, da se z vso silo zavzame za upoštevanje in izvršitev naših prednjih resolucij na pristojnih mestih.

In izvršnemu odboru udruženja voj. invalidov v Ljubljani se predlaga sledeče:

1. Izda naj se poziv (apel) na narod in na narodno skupščino, da podpira v boju za dosego našega invalidskega zakona, kot je bil zasnovan in predložen zastopnikom invalidskega mednarodnega kongresa v letu 1922.

2. Izvršni odbor naše organizacije v Ljubljani naj daje iniciative in smerice vsemu stremljenju in delovanju naših podružnic, strne notranje vezi istih in jih podpira ali spodbuja k smotrenemu resnemu delu.

3. Glasilo organizacije »Vojni invalid« naj se primerno reformira, tako da postane v istini dober glasnik našega položaja, vstrajen in odločen zagovornik, svetovalec, vodnik in prijatelj.

4. Izvršni odbor v Ljubljani naj se v bodoče izvoli iz odbornikov cele Slovenije. Istotako naj se središni odbor izvoli iz cele kraljevine. V to svrhu naj se izposluje potrebne vozne olajšave.

5. Izvršni odbor naše organizacije naj skuša v okviru organizacijskih pravil, ali izven teh doseči enotno iskreno delovanje in skupno nastopanje vseh izvršnih odborov in njih glasil.

6. Izvršni odbor v Ljubljani naj se takoj resno oprime dela za ustanovitev raznih invalidskih obrtnih združenj, ker bi bile iste izučenim invalidom-obrtnikom in tudi naši organizaciji v veliko korist.

Politične vesti.

Besedilo pogodbe med Jugoslavijo in Italijo. Pogodba med Jugoslavijo in Italijo je sledeča: »Pakt o pri-

nautima, ili su se Arnauti medjusobno tukli radi pljačke.

Proveli smo noć neki napolju na glavnim trgovima, drugi pak po gostionama i kafanama. Naša divizija prestavlja poslednje trupe, koje se povlače pred neprijateljem. Druge trupe su ostavile juče Djakovicu.

Proveli smo izvršno noć pošto nam nije bilo hladno i mogli smo se odmoriti. Iste noći bilo je puno naših vojnika, koje su Arnauti ubili, to su obično bili ordonansi, stražari ili oni, koji su išli sami kroz grad u nameri da nadju sebi što za hranu. U 7 sati jutra ceo puk se stavi u kolonu dvojnih redova i gotov da podje. Ulice u Djakovici su vrlo tesne, a kuće su vćinom po turskom ukusu ko kakve tvrđave, jer mesto prozora imaju same male otvore (puškarnice), koji služe za borbu. Kao pod jednom komandom počeli su pucati na nas. Kako smo bili sabijeni u jednoj tesnoj ulici to je bilo puno naših mrtvih i ranjenih, a otpor se pod sličnim okolnostima nije mogao dati. Kod naših nastupa pa nika i nastane za nekoliko trenutaka jedno opšte guranje, da bi se što pre

jateljstvu in kolaboraciji med kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev in kraljevino Italijo«. Vlada Nj. Vel. kralja Srbov, Hrvatov in Slovencev in vlada Nj. Vel. kralja Italije sta krepko odločeni, da osigurata mirovne uspehe velike svetovne vojne. Da očuvata mirovne pogodbe, sta se sporazumeli skieniti konvencijo, katere prirodna posledica ima biti priljateljstvo obeh kraljevin in vzajemno spoštovanje njihovih pravic na suhem in na morju. Pogodili sta se torej na sledeče: 1. Obe podpisnici pogodbe se medsebojno obvezujeta, da se bosta vzajemno podpirali in iskreno sodelovali, da se ohrani red, ustvarjen po mirovnih pogodbah v Trianonu, Saint Germainu in Neuillyu, kakor tudi, da se spoštujejo in izvršujejo obveznosti v teh pogodbah. 2. V slučaju, da postane ena od podpisnic predmet napada, ki ga ni sama izzvala, od ene ali več strani, se druga stranka obvezuje, da ostane nevtralna ves čas konflikta. Ravnotako se za slučaj, da bodo varnost in interesi ene stranke ogroženi z vpadom od zunaj, druga stranka obvezuje, da ji bo priložila politično in diplomatično pomoč z blago-naklonjenim sodelovanjem v cilju odstraniti zunanji razlog te nevarnosti. 3. Za slučaj mednarodnih komplikacij se stranki podpisanci, ako soglašata, da so, ali morajo biti njih skupni interesi ogroženi, obvezujeta, da se dogovorita o ukrepih, ki jih je storiti, da bi se zavarovali. 4. Veljavnost te pogodbe je določena na pet let. Odpove ali podaljša se lahko eno leto pred njenim potekom. 5. Ta pogodba stopi takoj po izmenjanih ratifikacijah v veljavo. Ratifikacije se imajo izmenjati v Rimu. Mussolini. Pašić.

Sporazum z Italijo podpisan. Dne 27. tm. se je vršil slovesen podpis pogodbe z Italijo v »salonu zmag«. Za Jugoslavijo sta podpisala Pašić in Ninčić, za Italijo Mussolini. Zvečer je priredil Mussolini sprejemni večer, katerega so se udeležili poleg Pašića in Ninčića z damami in spremstvom vsi člani rimske vlade s svojimi damami in veliko drugih odličnjakov. Mussolini je nazdravil Pašiću, za kar se mu je jugoslovanski ministrski predsednik zahvalil. Rimsko novinarsko društvo je priredilo v počast jugoslovanskih novinarjev sprejemni večer.

Obisk Pašića in Ninčića pri papežu. Jugoslovanska ministra sta dne 28. tm. obiskala papeža. Avdienca je trajala približno en četrt ure. Soprog ministrov sta bili sprejeti od sv. Očeta

izšlo iz grada. Naše komite sa bombama uspele su uliti malo respekta Arnautima i to nam je dopustilo uredniti izaci iz grada. Pokupimo ranjenike, previjemo ih i u borbenom poretku predjemo nekoliko kilometara od grada.

Vreme je postajalo lepše i uskoro se dočepamo visokih planina. Bez ikakvih neprijatnosti dospemo do jednog visa, gde nam podele hleb što su na konjima preneli i tu se odmorimo malo.

Nastavimo put pod uvek vrlo dobrim okolnostima i samo pred mrak vreme se pomuti i počne padati sneg sa kišom (lapavica). Spustimo se u dolinu i pre nešto dodjemo u sastav divizije, koja nas tu kod sela Spasa čekala, trebalo je pregaziti jednu reku, pritoku Drina, na kojoj nije bilo mosta. Već je vrlo tamna noć. Zaustavimo se i počnemo ložiti svoje vatre. Sneg je obilno padao. Tek što su nam se vatre razgorele, Arnauti, koji su bili poseli okolne visove, počnu pucati na nas.

(Dalje prihodnjik.)

Ing. V. Pavlovič:

2]

Povlačenje kroz Albaniju.

(Lični doživljaj.)

Ja sam bio sa nekoliko drugova djaka-narednika kao i ja. Sami smo spremili svoju vatra i bili smo budni cele noći, premišljali o budućnosti, koja nas čeka. Za večeru smo imali nešto dvopeka (peksimit) i kukuruza, koji smo pekli na žaru. Preostalo nam je bilo nešto malo čaja.

Medju onima, koji su spavali, imalo ih je, koji su buncali, plakali ili vikali, sigurno utisci iza borbe ili potsećanje na porodicu.

Vreme nam je u razgovoru i razmišljanju prošlo vrlo brzo. Evo već zore, koja nam nagoveštava nove peripetije, koje treba prebroditi. Sa sviju strana se čuju već klasične reči sa fronta: »Dizi se«, »pokreti«. Svaki pakuje žalosne ostatke svoje garderobe, koju nosi na leđima; pre polaska okrene se još jednom natrag, da bar u mislima pozdravi svoje mile i drage, koje je ostavio same i krsteći se po traži milost božju, da ih štiti. Istodobno

pozneje. Pašić in Ninčič sta posetila tudi državnega tajnika Gasparija. Poset je napravil v vatikanski krogih najboljše utis. Papež je čestital Pašiću k sklepu pogodbe z Italijo.

Posvetovanja strokovnjakov v Rimu. Pašić in Ninčič sta odpotovala 29. tm. iz Rima in se vrnila preko Firence v Beograd. Eksperti so imeli 28. tm. zvečer tri seje. Na tretji se je dosegel končno veljavni sporazum glede detajlnih točk sporazuma o Reki. Pašić je podpisal glavni pogodbi. Pri rimskih pogajanjih se je toliko spremenilo, da se je veljavnost pogodbe razširila od pet na sedem let. Dr. Ninčič se je razgovarjal tudi z italijanskim ministrom za gospodarstvo. Dne 29. tm. popoldne je vrnil državni tajnik kardinal Gaspari na jugoslovanskem poslanstvu poset jugoslovanskih ministrov. Pašić in Ninčič sta sprejela tudi zastopnike časopisja in jim izrazila svoje zadovoljstvo nad sklepom pogodbe. Po izjavi Ninčiča bo pogodba glede Reke predložena jugoslovanski zbornici že te dni in bo brez dvoma tudi ratificirana.

Na seji ministrska sveta 29. tm. je predložil minister poljoprivrede Miletić zakonski načrt o državnem zemljoradniški banki. Banka bi se osnovala s kapitalom 50 milijonov Din ter se bodo oddajali poljedelcem krediti z 2 do 3 odstotka. Glede proračunske debate se je sklenilo, da razun finančnega ministra od strani vlade in vladne večine ne bo nihče govoril. Konečno so se odobrili še nekateri krediti.

Proračunska debata v narodni skupščini je pričela 29. tm. Celo dopoldne so se čitila poročila večine in opozicije. Manjšinsko mnenje demokratov je utemeljeval posl. Šečerov, za klerikalce Pušenjak, za jugosl. muslimanski klub dr. Behmen, za zemljoradniški klub Vojka Lazič.

Francosko posojilo odobreno. Na seji narodne skupščine 28. tm. se je razvila debata o francoskem posojilu. Poslanec Sušnik je govoril proti posojilu in kritiziral sporazum z Italijo. Demokratski poslanec Šumenković je povdarjal, da Pašićeva vlada ni le partizanska, ampak zavzema naravnost diktatorsko stališče napram najvišjim faktorjem v državi. Vlada je brez večine v parlamentu in narodu. Obsojal je način, kako se je predložil skupščini predlog o posojilu. Zemljoradniški klub je proglasil vlado za nasilniško in razbojniško. Predlog za posojilo je bil v specialni razpravi sprejet s 112 glasovi proti 74.

Sestanek voditeljev opozicije se ima vršiti v petek 1. februarja. V opozicijskih krogih vlada mišljenje, naj bi se akcija opozicije pričela z borbo proti raznim korupcijskim aferam. Prva med interpelacijami bi bila demokratska o odkupu orientskih železnic. Z radikalne strani se širijo vesti o novih pogajanjih s klerikalci. Nasilstvo radikalne vlade proti Kmetijski družbi je rodilo veliko ogorčenje, ker se smatra splošno to za dokaz, da vodijo klerikalci neiskreno politiko.

Kaj nudijo Italijani. Opredeljuje se v sporazumu položaj meščanstva slovanske narodnosti, kateremu se priznavajo iste pravice, kakor jih je določila rapalska pogodba Italijanom v Dalmaciji, med njimi pravice opcije tekmo enega leta. Priznanje doktoratov in vseučiliških naslovov doseženih na neitalijanskih vseučiliščih. Cerkev in zavod sv. Jeronima preide v last Jugoslavije pod vatikansko oblastjo.

Gledališče.

MESTNO GLEDALIŠČE V CELJU.

V soboto 2. februarja popoldne ob 4. uri, se na splošno željo občinstva ponovi krasna mladinska igra »Zakleti princ«, ki je pri premieri dosegla velik uspeh. Ker je že sedaj veliko zanimanja za vstopnice, naj si vsakdo iste nabavi v predprodaji v trgovini Goričar & Leskovšek. Predstavi bo prisostvoval avtor g. Oskar Riess.

Mestno gledališče v Celju. Ako je vzbudila petkova uprizoritev »Ilircev« z Mariborčani niz trpkih premišljevanj in konstatacij, je bila nedeljska otroška predstava »Zakleti princ« (od Osk. Riessa) za naše razmere pravi praznik. Od stropa do tal je bil vsak kotiček dobesedno natlačen s ščebetajočo, vriščečo, smejočo se publiko kratkih las in suknjic in svetlih oči polnih pričakovanja. In še jih je bilo mnogo, ki so morali od blagajne za-

lostno capljati domov. — Ne da bi se spuščali v podrobnejšo oceno, omenjamo izmed igralcev, ki so igrali vsi z ljubeznijo in očividnim veseljem, zlasti pohvalno pravo, tipično vdovo Korenko (ga. dr. Kalanova) zelo simpatični in dobro uspeli sestri Lilijano in Rožico (gdč. H. Mirnikova in Vrbachova) in krojačka Janta (g. Novak), ki sicer ni bil povsem tip svojega žanra, ali vendar prav dober in posrečen. Izvrsten pritlikavec in v tem svojstvu prava pravljica postava je bil g. Košič, ki je mali publiki še prav posebno ugajal. Medvedov kostum in nastop sicer ni puščal mnogo iluzij, ali naši verni mali so bili tudi nad njim navdušeni. Režija je spretno izrabila vse pravljice efekte, ki jih nudi igra. Tudi oder je bil dobro opremljen, le razsvetljava v 1. dejanju preskromna. Cela predstava je vsestransko krasno uspela, skratka — praznik za male in velike in obenem živ poziv upravi, ki bi se morala s podobnimi prireditvami bolj pogostoma spominjati naših najmlajših.

Celiske novice.

Redni sestanki članstva JDS v Celju se vršijo odslej vsak ponedeljek in vsak četrtek ob osmih zvečer v rudiči sobi Narodnega doma. Ker so v razpravi važne politične in nacionalne zadeve opozarja predsedstvo vse članstvo, da se sestankov redno in v velikem številu udeležuje. Za člane odbora in stranske zastopnike v občinskem svetu celjskem je udeležba obvezna.

Mestni magistrat kot stanovanjsko oblastvo prve stopnje v Celju je prejel od stanovanjskega sodišča v Ljubljani odlok, da je g. minister za socialno politiko v Beogradu z rešenjem od 16. jan. 1924. v smislu poročila stanovanjskega sodišča v Ljubljani od 28. decembra 1923. imenoval v smislu čl. 26. pravilnika za izvršitev stanovanjskega zakona na stroške mestne občine celjske za vladnega poverjenika s funkcijami stanovanjskega oblastva g. dr. Ivana Senekovića, policijskega svetnika v Celju kot predsednika ter g. dr. Ernesta Kalana kot člana in g. Drago Kralja kot namestnika, oba iz vrste hišnih lastnikov, dalje g. Stefana Laha, kot člana in g. Franca Jelena kot namestnika, oba iz vrste stanovanjskih najemnikov. S tem je postala sestava stanovanjske oblasti, kakor jo je sklenil občinski svet celjski v svoji seji dne 18. jan. 1924. brezpredmetna. Ako bi občinski svet celjski bil znal, da je vladna akcija glede razpusta stanovanjske oblasti prve stopnje v Celju v teku, bi si bil lahko prihranil skrb za sestavo novega stanovanjskega oblastva za 1. 1924.

Narodni dnevnik — na dan z imeni! Baje se gre zares in za dva celjska generala, ki na čelu demokratskih vojnih trum strumno korakata. Ker jih pa pri »Novi Dobi« še vedno ne poznamo, in naše majhno provincialno mesto Celje generalskih šarž sploh nima, bo resnica in značajnost braneča gospoda pri Narodnem dnevniku ust egla nam in javni narodni morali, ako ne priznava generaloma in nam. Moj Bog, saj smo vendar pred narodom in zakonom vsi enakopravni. Ako je Avstrija preganjala rekrute in infanteriste, kedar se je šlo za njen obstoj in njeno čast in zmago, ne smemo danes v Jugoslaviji priznati tistim, ki so svoje šarže nesporno obdržali. Kam pa pridemo in kam pade javna narodna morala, ako bomo naprej molčali. Časopisje je poklican čuvar resnice in narodne morale, in mali se moramo učiti od velikih in jih posnemati v besedah in v dejanjih ter dobrih vzgledih. Mi torej čakamo na imena. Ako pa je Narodni dnevnik morda neorientiran in v zadregi, ker ne vé, v kateri armadi danes služita nesrečna dva generala, smo pripravljeni pomagati, ako nam zaupa imeni. Mi v Celju nimamo še preveč medsebojnih bojov, se tudi malo zgrižemo včasih po ljubljanskem vzorcu za izpremembo, kedar pa pride resnica, smo pa eno proti skupnemu nasprotniku, zato smo pa tako vztrajno sitni, kedar se spravi kdo z grdim namenom in po krivici nad nas iz naše nam ni več vzorne prestolice bele Ljubljane.

Obrtniški ples. Vabila za obrtniško plesno prireditev dne 1. febr. so razposlana. Pri razpošiljanju se je po-

stopalo sicer tankovestno; izključeno pa je zbrati naslove s tako natančnostjo, da bi se ne pozabilo na enega ali drugega prijatelja naših plesov, ki so se med občinstvom zelo priljubili zaradi svoje demokratične oblike in dobrotvornega namena. Prosimo še enkrat vse tiste, ki se za našo zabavo zanimajo, pa so bili morebiti pri razpošiljanju vabil prezrti, da se prireditve vsekakor udeležijo. Vabila se tudi še dobe v našem tajništvu, (Vrvarska ulica št. 1, nasproti okoliški šoli). Opozarjamo opetovano, da sodeluje na plesu ljubljanske vojaške godba pod vodstvom g. dr. Čerina, ki bo nudila posetnikom plesa najboljši glasbeni užitek. Občeslovensko obrtno društvo v Celju.

Javni protestni shod pridobitnih slojev se vrši v soboto, dne 2. februarja 1924 ob 9. uri dop. v hotelu »Union« v Celju s sledečim dnevnim redom: 1. Ukinjenje obrtno-zadružnega nadzorništva in ekspoziture urada za pospeševanje obrti v Celju. 2. Slučajnosti. Dolžnost vseh naših gospodarskih organizacij je, da se tega shoda udeležijo po svojih delegatih, osobito pa vseh obrtnikov, katerih interesi so s tem ukinjenjem ogroženi. Zveza južnoštajerskih obrtnih združenj v Celju. Zveza gostilničarskih združenj za Slov. Štajersko, Prekmurje in Mežiško dolino v Celju. Zveza obrtnih druženj za Slovenijo v Celju.

Vabilo krednemu občnemu zboru Društva slovenskih odvetniških in notarskih uradnikov v Celju, ki se vrši dne 31. prosinca 1924 ob 8. uri zvečer v hotelu Balkan v Celju s sledečim vspešnim redom: 1. Pozdrav predsednika; 2. poročilo društvenega vodstva; 3. volitev novega odbora in 4. slučajnosti. Za slučaj, da bi občni zbor ne bil sklepčen, se vrši uro pozneje istotam drugi občni zbor, ki je brez ozira na število navzočih udov sklepčen. — Samostojni predlogi se morajo vsaj 8 dni pred občnim zborom društvenemu vodstvu javiti, sicer bi se ne moglo na iste ozirati. Dolžnost članov in članic je, da se udeležijo občnega zbora polnoštevilno in točno. — Odbor.

Čujte, čujte! Tako dragocenih dobrotkov pa ni imela menda še nobena tombola, kot jih ima že pripravljene celjsko Opleševalno društvo za svojo tombolo, ki se bo vršila dne 10. februarja t. l. ob 14. uri v prostorni in zakurjeni telovadnici mestne osnovne šole v Celju. Naj navedemo samo nekatere: ena celotna sobna oprava (postelja, nočna omarica, omara za obleko, miza in 2 stola), kar je vredno med brati 5000 Din, ena velika vreča najfinjših pšenične moke 00 — vredna nad 5000 Din, potem 1 vreča (100 kg) modre galice, ki je vredna najmanj 1000 Din, dalje je kot dobiček ena celotna oprava fine emajlirane kuhinjske posode, ki reprezentira veliko vrednost; nadalje ena lepa stenska salonska ura in dve krasni sobni uri, potem velika gruda sladkorja, ena krasna slika v pozlačenem okvirju itd. Kot činkvini se bodo dajale večje steklenice najfinjšega vina, blago za obleke in fine bluze, najboljše usnje za čevlje itd. Nadalje preproge in drugi vsakovrstni predmeti, in teh v veliki množini kot kvaterne in ambe. Skratka polno krasnih predmetov, ki jih človek v gospodarstvu vedno potrebuje in so že posamezni dragoceni. In po čem so srečke te velikopotezne tombole? Čujte zopet: samo po 3 bore dinarčke. Pa še naj kdo reče, da včasih človeku sreča pri vratih in oknih v hišo ne sili!

Odklikovanje. Ravnatelj celjske gimnazije g. Anton Jeršinovič je bil odklikovan z redom sv. Save IV. stopnje. Čestitamo!

Iz poštne službe. Premeščena je poštarica Rafaela Knapč iz Celja v Marenberg in poštar Leon Višner iz Velikega Bečkereka v Celje.

Iz carinske službe. Za revizorja IV. razreda v Celju je imenovan Milan Milkovič, dosedaj v Zagrebu.

Dijaški kuhinji v Celju je daroval g. prof. Kožuh Din 25 —, mesto šopka na grob pokojne gospe Erhartičeve.

Razglas. Dimnikarski maksimalni cenik. Po naročilu kralj. okrajnega glavarstva v Celju z dne 17. decembra 1923. šte. 3503 obrt., se daje občinstvu sledeče na znanje: Z ozirom na tozadnevne prošnje deželne zadruge dimnikarjev za Slovenijo v Ljubljani določil oddelek ministrstva za trgovino in industrijo v Ljubljani temeljem določil § 51 obrtnega reda za čas od 15. dec. 1923. nadalje do preklica sledeči maks-

imalni cenik za dimnikarski obrt v Ljubljani, Celju, Mariboru in Ptuj: Za enkratno ometanje: 1. odprto s kuhinjskega ognjišča Din 3 —, 2. navadno s prolaznega dimnika: a) v prtičju 2'50, b) za vsako nadaljnj nadstropje —50, 3. Ruskega ali valjastega dimnika: a) v prtičju 1'50, b) za vsako nadaljnj nadstropje —50, 4. štedilnika z enim kotličem in 1 pečico (vštevši dimno cev do 1 m dolgotosti) 2'75, 5. štedilnika z 1 kotličem in dvema pečicama (vštevši dimno cev do 1 m dolgotosti) 3'50, 6. štedilnika v večjih gostilnah, kavarah itd. (vštevši dimno cev do 1 m dolgotosti) 5 —, 7. štedilnika pri zavodih in hotelih (vštevši dimno cev do 1 m dolgotosti) 10'50, 8. male železne peči (vštevši cev do 1 m dolgotosti) 1'25, 9. srednje velike železne peči (vštevši cev do 1 m dolgotosti) 2 —, 10. velike železne peči (vštevši do 1 m dol. dimno cev) 2'50, 11. izredno velike železne peči (vštevši dimno cev do 1 m dolgotosti) 3'25, 12. cevi od vsakega metra —75, 13. malega aparata za centralno kurjavo 13 —, 14. srednje velikega 18 —, 15. velikega 26 —, 16. cevi v steklarinah in hmeljnih sušilnicah za 1 m 1'30, 17. pekovskega duška 1'50. Za enkratno požiganje: 18. prolaznega dimnika 7'50, 19. ruskega ali valjastega dimnika 4 —, 20. dimne cevi 3'50, 21. pri opravljenih pod točkami 18.—20. za zamudo časa in vsako uro ne vštevši prvo uro zaposlenosti 3 —. Za enkratno ometanje: 22. malega kotliča v zasebnih hišah 1 —, 23. srednje velikega 1'50, 24. velikega 1'75, 25. prolaznega dimnika v pekovskih obratih (vsakih 14 dni) 3 —, 26. ruskega kakor pod točko 25. omenjenega dimnika 2'25, 27. malega kotla v pivovarnah in tovarnah 36 —, 28. velikega kotla 60 —, 29. izredno velikega 78 —, 30. za pregledovanje in snajenje novih dimnikov 4 —. Za enkratno snajenje: 31. malih kanalov v pivovarnah 27 —, 32. velikih kanalov v pivovarnah 44 —. Za enkratno ometanje: 33. tovarniškega dimnika do višine 20 m 30 —, 34. tovarniškega dimnika do višine 30 m 38 —, 35. tovarniškega dimnika do višine 40 m 50 —, 36. kurilnih cevi pri parnih kotlih do 40 m 17 —, 37. kurilnih cevi pri parnih kotlih do 60 m 23 —, 38. kurilnih cevi pri parnih kotlih do 100 m 36 —, 39. v času (nočnem) od 1. aprila do 30. septembra od 20. do 5. ure, ter od 1. oktobra do 31. marca od 18 do 6. ure se zvišajo vse predstojee cene za 50 odstotkov. 40. za delo ob nedeljah in praznikih se računa k vsem predstojecim cenam še 50 odstotkov poviška. Mestni magistrat celjski, dne 29. decembra 1924.

Oglas. Prema rešenju Komandanta Dravske divizijske oblasti I Br. 2050 od 29. dec. 1923. god. održatce se usmena licitacija za uklanjenje 8 postojećih automatskih nužnika i isporuku i montiranje 8 novih angleskih nužnika u Stalnoj vojnoj bolnici Dravske divizijske oblasti u Ljubljani. Licitacija će se održati na dan 14. februara 1924. god. u kancelariji Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti u Ljubljani u 11 časova. Uslovi se mogu videti svakog dana u kancelariji Stalne vojne bolnice od 8 do 12 časova. Kaucija se ima položiti na blagajni Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti do 9 časova na dan 14. februara 1924. godine. Svi licitanti položu kauciju i to: Podanici Kraljevine Srba, Hrvata i Slovenaca 50/0, a inozemci 10/0 od početne sume. Kaucija licitanta zadržatce se do odobrenja zaključene pogodbe, a za tim samo od licitanta, sa kojim je zaključena pogodba, a ostalim licitantima varatitce se kaucija. Iz kancelarije Stalne vojne bolnice Dravske divizijske oblasti br. 2982.

Sokolstvo.

Občni zbor Sokolskega društva v Celju dne 23. januarja 1924. (Konec).

Na občni zbor je napravilo poročilo gospodarja najboljši utis, to tembolj, ker je društvo že več let pogrešalo gospodarja, ki bi se bil temu delu posvetil s tako vnemo, kakor je to storil brat Misja.

Načelnik prosvetno-kulturnega odseka brat dr. Juri Štempihar je poročal o odsekovem delovanju. Delovanje se je gibalo v okrilju prednjačkega zbora. V telovadnici so se pred članstvom vršili trije nagovori in sicer o pomenu redovnih vaj, o Matiji Gubcu in dr. Ivanu Tavčarju, nadalje pri dijakih o

60-letnici Sokolstva, o pomenu vsesokolskega zleta, o dr. Tavčarju, dr. Oražnu in dr. Vaničku. Spomladi se je vršila vsako soboto idejna šola, kjer se je predavalo o sokolski misli in zgodovini. Napovedanih je bilo 13, izvršenih 8 ur. Skupen obisk je znašal 116, povprečno na uro 14. O priliki akademije v mestnem gledališču je bil nagovor pred vrstami članov o jugoslovanskem nacionalizmu. Ko se je priredil Savezni dan in so se razdelile diplome, to je 20. decembra, se je vršilo predavanje o jugoslovanskem Sokolstvu, nanašajoče se na njegovo 60-letno delovanje. Zunanjih predavateljev se ni vabilo. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem brata dr. Štempiharja in se zavedali ogromnega dela, ki ga je izvršil predsednik prosvetnega odseka. Zaslužena pohvala mu ni ostala. — Nato je pozdravil občni zbor starosta Sokolske župe br. dr. Gvidon Sernec, povdarjal nadstrankarsko stališče Sokolstva ter apeliral na članstvo, da izpolnjuje svoje dolžnosti tudi napram župi in Savezu. Omenjal je pokrajinski zlet v Zagrebu, ki se vrši leta 1924 ter priprave za sabor. — Po končanem nagovoru župnega starosta so se vršile volitve. Starostom je bil izvoljen brat dr. Milko Hrašovec, za podstarosta Anton Misja, za načelnika Lojze Jerin, načelnico sestra Marica Černejeva, za načelnika prosvetnega odseka br. dr. Juri Štempihar. V odbor bratje in sestre: dr. I. Rajšo, Drago Kralj, Tine Novak, Bernard Witavsky, Janko Božič, Franjo Saksida, Rudolf Poljšak, Franjo Dolžan, Tone Grobelnik, Franjo Čepin, Zofka Debelakova, Vera Dereanijeva. Namestnikom: Gregor Šašel, Konhejzler in sestra Jelena. Pregl. računov br. dr. Ernest Kalan in Mirko Gruđen, praporščakom Ivan Kapus, njegovim namestnikom Drago Žabkar. Delegatom za župni občni zbor bratje Janko Pogačnik, Anton Misja, dr. Leopold Vičar, Drago Sirec in sestra Nina Trdinova, delegatom v Savezni sabor brata dr. Milko Hrašovec in dr. Štempihar. Pri slučajnostih je prišel v razpravo predlog za zvišanje članarine. Zvišala se je na 2 Din mesečno. Razun tega plača članstvo mesečno 50 par. Ta prispevek služi v delno kritje zletnih stroškov za telovadeče članstvo, naraščaj in deco. Savezni in župni porez ter prispevek za pškodbeni fond niso všteti, kar znaša letno skupaj Din 750. Brat dr. Štempihar je referiral o predlogu glede zopetne delitve rednega članstva v izvršujoče in podporne. Predlog si je odbor že osvojil in ga kot takega poslal Savezu za sabor. Iz tega razloga je odpadla narajana debata, zlasti, ker je občni zbor odobril predlog odbora. — Stavili so se še nekateri predlogi manje važnosti. Pri vseh se je pokazalo soglasje. Ob 11. uri je brat starosta zaključil občni zbor; takoj nato se je novi odbor sestel k prvi seji in se naslednje konstituiral: blaginik brat Drago Kralj, tajnik Franjo Čepin, gospodar Franjo Dolžan, matrikar Tine Novak, knjižničar Tone Grobelnik.

Razširjajte „Novo Dobo“!

Dopis!

Dramlje. Dne 2. in 3. svečana prirediteljska mladina tri šaljive enodejanke s petjem v šolskih prostorih v Dramljah ob 14. uri. Pevske točke proizvaja moški in mešan zbor. Ker je čisti dobiček namenjen v dobrodelne namene, so iskreno vabljeni vsi ljubitelji mladine in dobrodošli. V krčmi bode preskrbljeno za dobro jed in pijačo, kar jamči znano ime Jamovič mlajši.

Rogatec. Šola pri Sv. Roku pri Rogatcu je uprizorila dne 20. in 27. januarja 1924 krasno šolsko prireditev z igrami, deklamacijami in petjem. Do sedaj pri Sv. Roku sploh še ni bilo nobene prireditve; otroci šolarji sploh niso imeli pojma o kakih igrah. A na prireditvi se je pokazal zelo lep uspeh v tem kratkem času, kar mladi šolarji vezbajo. Obisk je bil zelo zadovoljiv; s tem se vidi, kako potrebno je ljudstvo takih in sličnih prireditev. Pohvala gre g. šolskemu vodji Jarhu in obema gospodičnima učiteljicama in upamo, da v kratkem zopet kaj sličnega prirede.

Narodno gospodarstvo.

H M E L J.

XL. poročilo Hmeljarskega društva o hmeljski kupčiji vobče: Zatec, ČSR, 23. 1. 1924. Takoj po izdaji našega zadnjega poročila so se začele cene za hmelj dvigati in sicer viharo, tako, da se je dne 21. tm. plačevalo od 4400 — 4550 čk za 50 kg, dne 22. pa že po 4950. Kupujejo večinoma nemški trgovci. Danes se plačuje za prima do 5000, za srednje blago do 4950, za slabše pa do 4900 čk za 50 kg. Konečno razpoloženje in cene skrajno čvrste. Savez hmelj. društev.

Gospodarska konferenca v Zagrebu. V nedeljo se je vršilo v Zagrebu veliko zborovanje zastopnikov našega gospodarstva. Konferenco je otvoril predsednik zagrebške Trg. in obrtne zbornice Vladimir Arko ter predlagal, da se pošlje Pašiču v Rim brzojavka, v kateri zbrani gospodarski zastopniki naj odločilneje zahtevajo, da najde vlada način in pota, kako bi se s sklenitvijo trgovinske pogodbe z Italijo izguba Reke vsaj nekoliko rekompenzirala. Dr. Vrbanec, predsednik Saveza novčanih zavodov, je povdarjal ogromno važnost, da so se zbrali gospodarski zastopniki iz cele države v tako obilem številu. Glavni del državnih dohodkov izvira od gospodarstva in dolžnost države je, da posveča vso pozornost našemu gospodarstvu. Tajnik dr. Luinaček je prečital resolucije, v katerih se enodušno protestira proti dosedanjemu načinu donašanja zakonov in naredb gospodarske stroke. Zahteva se oživotvorenje institucije Gospodarskega sveta, nadalje, da se vsi zakonski osnutki, ki se tičejo gospodarstva, predložijo narodni skupščini še le po zaslišanju zbornic in gospodarskih organizacij Trgovinska, carinska in industrijska politika naj se izvaja v stalnem pravcu v sporazumu s predstavniki gospodarstva. Prometne prilike naj se izboljšajo, železniška tarifa naj se dovede v sklad s stanjem in potrebam gospodarstva, regulira naj se mednarodni poštni promet, olajša naj se potniški promet z inozemstvom, gospodarstvu naj se čimprej osigurajo potrebni dogodobi in kratkodobni konzularni vizi, osigura naj se sodelovanje tujega kapitala, pristopi naj se čimprej k temeljitji reviziji zakona o zavarovanju delavcev, vlada naj izdatno podpira strokovno šolstvo, zajamči naj se neodvisnost upravnih in sodnih organov. Pri debati se je oglasil Ivan Rebek iz Celja, ki je govoril proti oduškim obrestim ter zahteval, da se donese zakon proti oduštvu, kakor je v Češkoslovaški. Od Slovencev sta govorila še Ivan Ogrin, podpredsednik ljubljanske Trgovske in obrtne zbornice ter načelnik trgovskega gremija za ljubljansko okolico Zebal. Zvečer se je vršil v prostorih Trgovskega doma od Trgovske in obrtne zbornice prirejeni rout.

Dnevna kronika.

Murska Straža, glasilo obmejnih Slovencev pod okriljem SLS je padla kar naenkrat v nemilost. Mariborska »Straža« je že izrekla nad njo svoj anathema. Kaj je list, ki izhaja v Gor. Radgoni pravzaprav zagrešil nad vero ali cerkvijo, ni jasno. Pravi se, da je edini smrtni in naglavni greh lista, da graja tudi napake duhovnikov, v kolikor se udeležujejo javnega življenja. Za take grehe bo pa menda še že odpustanje pred Bogom, saj Bog ni slovenski politikujoči duhovnik in mariborska Straža ni svetnica. Vse skupaj pa je primerno za predpustno razmisljanje in veselje.

Nezaslišano, čujte verniki! V mestu Ormožu na Štajerskem je bila 20. januarja 1924 dopolnilna volitev v cenilno komisijo za dohodnino v Ormožu. In čujte kristjani: ondodni gospod dekan se volitev ni udeležil! Mariborska katoliška »Straža«, ki ne sme manjkati v nobeni katoliški hiši, se zgraža nad takim javnim pohujšanjem g. dekana in meni, da tako ne gre več naprej. H koncu še pravi »Straža«: »Prihodnjič več Bog živi!« Da res, Bog živi duhovnike, ki ne iščejo posvetne združbe in žive svojemu poklicu in bogažemu poslanstvu, ki ni od tega sveta in je daleko drugje kot »Straža« in vsa klerikalna politika z vso tisto duhovščino vred, ki samo politizira in ljudstvo ščuva.

Klerikalci in radikali proti Kmetijski družbi. Klerikalci že od nekdaj stremijo, da bi se polastili nadstrankarskega strokovnega zavoda Kmetijske družbe in bi jo radi spremenili v filijalko Gospodarske zveze. Začeli so letati okoli radikalov in tako se jim je posrečilo, da je za danes določen občni zbor policijsko prepovedan. Načelstvo JDS je poslalo brzojavko ministrstvu notranjih del, v kateri obsoja vmešavanje vlade v samoupravo Kmetijske družbe.

Šestdesetletnica smrti Vuka St. Karadžića. Te dni je preteklo 60 let, odkar je umrl na Dunaju Vuk St. Karadžić. Kot 17 letni mladenič je dobil službo pisarja, šel potem v prekoslavske kraje in tam nadaljeval svoje študije. Ko je Karagjorgjeva Srbija propadla, se je preselil na Dunaj in se seznanil z odličnimi Slovenci, zlasti s Jernejem Kopitarjem, ki je zelo vplival na Vuka. Karadžić je vpeljal v knjigo čisti narodni jezik, ki ga govori ljudstvo v Srbiji, v tem jeziku je pisal v »Novine serpske« ter izdal zbirko srbskih narodnih pesmi. L. 1814. je izdal »Pisnimenico srpskoga jezika«, njegovo nadaljnje delo je bilo »Srpski rječnik«. Vuk Karadžić se je mnogo bavil z jezikoslovnimi študijami. L. 1852. je izdal drugo izdajo »Srpskoga rječnika«, v katerem so natisnjena imena prenumerantov, med njimi najdemo 51 Slovencev, od teh jih je deset iz Celja in eden iz Vitanja. To je najlepši dokaz, da so tedaj bili naši obmejni kraji zelo dobro zastopani, toraj narodnozavedni. Ljubljana pa je imela samo dva prenumeranta.

Slavje na Reki. V nedeljo je praznovala Reka velikansko aneksijsko slavje. Italijanski nacionalisti so se pripravljali že več dni na to slavnost. Dr. Bellasič je prečital ljudstvo sklep od 30. okt. 1918, ki se je izrekel za aneksijo Reke k Italiji. Nato je nagovoril ljudstvo stari dr. Grussich. General Giardino je bil tako ginjen, da je objel in poljubil govornika. Giardino je proslavljal italijanstvo Reke, nakar je Grussich objel generala. Zvečer je bilo vse mesto sijajno razsvetljeno.

Italijanska kraljeva dvojica obišče London. Tekom letošnjega leta obiščeta italijanski kralj in kraljica London, kjer ostaneja cel teden.

Razdelitev svetosavskih nagrad na ljubljanski univerzi. Na praznik sv. Save v nedeljo je rektor ljubljanske univerze slovesno razdelil svetosavske nagrade, katere je ustanovil kralj Aleksander. Za vsako fakulteto je bilo določenih 2000 Din. Nagrade so dobili: dva filozofa, dva jurista, en medicinec in trije teologi.

Pet petkov v februarju 1924. Londonski list »Daily News« opozarja na izrednost letošnjega meseca februarja, ki šteje v devetindvajsetih dneh pet petkov. Takega slučaja že ni bilo 36 let in bodoči bo šele čez 44 let.

Nočni pobj. V Kamnici pri Mariboru so imeli v gostilni Šerak domačo predpustno veselico. Na ples je prišel tudi viničarski sin Štefan Štravs iz Brestnice s hlapcem Matijo Haložanom. Ko so bili že vsi vinjeni, je začel med plesom Matija Haložan streljati iz repetirke v strop. Gostje so ga radi tega s Štravsom vred vrgli skozi vrata. Haložan pa se ni dal ugnati, temveč je nameril repetirko v vrata in izstrelil trikrat v gostilno. Krogle so težko ranile šest plesalcev. Gostje so Haložana prijeli in razorožili. Orožniki pa so odpeljali njega in Štravs v zapor.

Nov zakon proti draginji? Zadnje dni so prinašali naši dnevniki vesele vesti, da hoče vlada državnim uradnikom pomagati iz obupnega položaja na ta originalen način, da bo začela zopet na podlagi posebnega zakona proti draginji vihteti bič nad našim trgovcem in obrtnikom. Ne moremo verjeti, da bi bila naša vlada zmožna take akcije, ki seveda ne more prinesiti uradniku prav nobene olajšave. To je že triletna praksa dovolj jasno pokazala. Prepričani smo, da ta napovedana akcija, — silno pogrešno zamišljena, zbudi občen odpor v gospodarskih krogih, pa tudi v uradniških, ki vedo zlasti pri nas, da naše organizirano trgovstvo in obrtništvo simpatizira z upravičenimi zahtevami uradnikov in drž. nameščenci. Trgovska in obrtniška zbornica je med tem, ko to priobčujemo že odposlala odločen protest proti nameravanemu novemu zakonu, ter z veseljem pozdrav-

ljamo ta odločen odpor. Da hočeta minister financ in trgovine izvesti znova protidraginjsko akcijo v naši državi na ta način, da bi se zopet pričelo sistematično preganjanje naše trgovine, industrije in obrti, ni danes več nobena tajnost. Na tak način hoče toraj sedaj naša vlada pomagati našemu izmučenemu uradništvu iz strašnega gmotnega položaja. Ne moremo si misliti, da je resno vzeti napovedano državno akcijo. Vlada hoče uradniku toraj pomagati s protidraginjskim zakonom! — V tej rastoči bedi, ob tem stradanju uradniškega stanu, ki je v novi državi najpotrebnejši faktor uprave, naj bo pobijanje draginje po sestradanih birčih, pandurjih in lačnih policajih našemu uradništvu nadomestilo za neobhodno potrebno, času primerno povišanje rednih službenih dohodkov! — To je v resnici zasmehovanje uradništva in si morejo tako »pomoc« našemu uradništvu zamisliti samo ljudje, ki vidijo v uradniku brezpravi faktor in zastopajo glede uradnikov zaničljivo mnenje, da so to sami pisarji, ki se itak lahko okoristijo s svojim položajem. — Protestiramo proti takemu novemu omalovaževanju naših zaslužnih uradnikov. Naši trgovci in obrtniki, industrijalci in hišni posestniki niso krivi slabega položaja državnih uradnikov. Gospodarski krogi so do duše prepričani o neodložni potrebi pravičnega in izdatnega povišanja uradniških prejemkov ter so na svojih shodih in v svojih glasilih vedno odločno zahtevali takojšnjo izboljšanje uradniškega položaja. Pobijanje draginje s sodišči in policaji je doživelo sijajno blamažo in celo komunisti so se rogali takemu zatiranju draginje. Sedaj se naj pa tega draginjskega »Lazarja« zopet pokliče v življenje, da bo našil in oblekel lačne in strgane uradnike. To se v resnici pravi, dajati v roko kamen istemu, ki gladen prosi košček kruha. —!— Kakor je za uradnika napovedana akcija poniževalna in ga hujska ravno proti tistim krogom, ki glasno zahtevajo izboljšanje plač državnega uradnika, tako je ta protidraginjska akcija naravnost žaljitev in zasmehovanje za trgovski in obrtniški stan, ki sam preživlja prav v sedanjih časih težke in skrbi polne dneve spričo strašne draginje denarja, trdega pomanjkanja kredita in ogromnih in nevzdržljivih davkih. Prav tedaj, ko je nastopil kritičen zastoj v vsem gospodarskem življenju, ko je celo pri nas že preveč vagonov in stoje lokomotive, ob času ko se opasno množe konkurzi in ustavljajo plačila v trgovini, — pride vlada in grozi našim gospodarskim krogom s preganjanjem v žalostno tolažbo izstradanega uradništva.

Isključeni doseljenici u Sjedinjene Države Američke. Iseljenički Komesarijat u Zagrebu javlja: U Fiskalnoj godini 1923. nisu Američke vlasti pripustile 20.619 useljenika, a deportovale su 1088 inostranaca, koji su se već nalazili u Sjedinenim Državama. Najviše ih je isključeno radi bojazni, da bi pali na javni teret t. j. ako nisu imali dovoljno sredstava ili mogućnosti zarade — ili ako su imali takovu manu, koja bi ih prečila u zaradi. Žene i deca kad putuju same, a nemaju affidavita (zapisegnute izjave o uzdržavanju najbližeg srodnika, ili Amer. državljana) sigurni su, da će biti isključeni. Radi nepismenosti isključeno je 2095. Zatim ih je nemanje isključeno kao kontraktni radnici. Preko 1000 ih je isključeno radi opasnih i priljepčevih bolesti (sušica, spolne bolesti) i radi ogaonih priljepčevih bolesti (kraste, trakon na očima ušljivost itd.). Mnogi su isključeni radi ludosti i padavice, radi slaboumnosti 156 i radi pijanstva od navade (55). 262 djece ispod 16 godina bilo je isključeno, jer nisu putovali u pratnji roditelja ili k roditeljima. Bliznjim srodnicima pripuštaju se samo nakon stroge istrage i velike jamčevine. 198 lica bilo je isključeno, jer su pratili lica, koja nisu bila pripuščena (djecu, bolesne itd.). 364 osuđenih radi zločina, 4 anarhista, 2 pristaša množačenja, 69 narih, koji su pokušali doći ponova, prije nego je istekla godina od isključenja. 141. jer su se htjeli prokrijumčariti iz Kanade ili Meksika. Iz Kanade ili Kube može doći nakon 1 godine, iz Meksike nakon 2 godine boravka — ali broji na kvotu.

Telefon štev. 75 in 76

Podružnica

Poštni ček rač. 10.598

Ljubljanske kreditne banke v Celju

Delniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000—

Centrala v Ljubljani

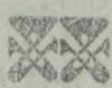
Delniška glavnica in rezerve
Din 60.000.000—

Ustanovljena leta 1900

Podružnice

Brežice, Črnomelj, Gorica, Kranj, Maribor, Metković, Novi Sad, Ptuj, Sarajevo, Split, Trst.

Sprejema vloge na knjižice in tekoči računi proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje vsakovrstne kredite.

Prodaja srečke državne razredne loterije.

Otvorja akreditive in izdaja kreditna pisma za tu- in inozemstvo.

Prosveta.

Fr. Maslija-Podlimbarskega zbrani spisi, I. zvezek. Slike in črtice. Gorski potoki. Tovariš Damjan. Izdala in založila Tiskovna zadruga v Ljubljani. 8°. XXII + 448 strani. Cena Din 70.—, poština Din 350.— V opremi dose-danjih zvezkov »Slovenskih pisateljev«, ki jih pod večjim vodstvom profesorja dr. Ivana Prijatelja izdaja Tiskovna zadruga, je ravnokar izšla prva knjiga Fr. Maslija-Podlimbarskega zbranih spisov, ki jih ureja dr. J. Šlebinger. Obširni zvezek obsega desetorico slik, črtic in povesti, ki so nastale v razdobju skoraj dveh desetletij. Po mladostnih pesniških poskusih ter po zgodovinski črtici o Petru Velikem in ne-čkončani žaloigri »Milan in Jela« nastopi Podlimbarski v javnosti šele v svojem 34. letu z leposlovnim prven-cem »Krokarjev Peter«, zajetim iz spo-minov na prvo vojaško leto pri mari-borskih dragoncih. Isti mlajši mu je dal snov za »Tovariša Damjana«, najbolj dovršeno povest prve knjige. V tužno Bosno nas povedeta črtici »Handžija Mato« in »Marbica«, v pisateljevo idilično mladost »Kako sem prvokrat romal«. Dragi domači hiši in ljubljenski roditelji je postavil v sliki »Plasnik in kirasir Martin« trajen spominek. Obsežna povest »Gorski potoki« je kos pisateljeve avtobiografije iz njegove najbednejše dobe, ko se je po štirih burnih vojaških letih vrnil v domovino, da si poišče košček kruha v kakem civilnem stanu; ž njo je združil kos ljubljanskega malomestnega življenja. V usodo analizira urednik pisateljev razvoj, deloma na podlagi zanimivih avtorjevih dnevnikov, od trenutka, ko je dal Podlimbarski kot sedmošolec slovo dijaškemu življenju ter ga je po enoletnem duhomornem rekrutstvu v Mariboru in brezplodni vojaški romanti-tiki po slovaških trgih in vaseh, na-zadnje na Dunaju in v Dunajskem Novem mestu objela resnoba življenja. Tuzla, Trident, češki Kraljevi gradec so bile nadaljne glavne postaje nje-govega ahasverstva te dobe. — Številnim častilcem »Gospodina Franja« bo nudila prva knjiga zbranih spisov trenutke izrednega užitka; torej bodi vsem toplo priporočena. Naroča se v Tiskovni za-drugi v Ljubljani.

Razne vesti.

Z najdeno listnico zbežal. Na sejmiški dan, dne 26. septembra je 17-letni mesarski učenec Stanislav Pernat iz Ptuja našel na Jurčičevem igrišču pred gostilno Štanc v Ptuj list-nico s 13 dinarji in je zbežal. Antonija Miklošičeva, ki je to zapazila, je po-vedala izgubitelju Antonu Zorcu, ki je listnico že iskal. Zorec je tekel za njim; ga vjel in prijel za roko in v tem trenutku mu je padla listnica iz rokava na tla. Zorec je stvar ovadil, in Pernat je bil v prvi in drugi in-šanci obsojen na en dan zapora, če-ravno se trdil, da jo je hotel nesti na orožniško postajo.

Transmisija ga je prišla. Na Šu-tejevi parni žagi v Zagrebu se je pri-bližal delavec Imbro Jejetič preveč transmisiji, ki ga je zgrabila in sukala tako oolgo, da so popadali posamezni kosi žrtve na tla. Transmisijo so pre-pozno ustavili.

Slovenci v Benečji. V videmski nadškofiji biva 37.481 Slovencev v čisto slovenskih vaseh, v mešanih jih je 40.000. Slovenskih šol beneški Slo-venci niso nikdar imeli, vendar so pa ohranili svoj jezik do danes.

Na rimske grobove so naleteli delavci v Virovitici pri kopanju ilovice. V globočini treh metrov so izkopali lončene posode s pepelom pokopanih mrtvecev. V pepelu so našli uhane in ženski nakit.

Novorojenček v vodi. Neka ženska je našla v Gradaščici na Glincah pri Ljubljani mrtvega novorojenčka. Zdrav-nik je konstatiral, da je truplo 6 mesečni embrijo moškega spola. Policija pre-iskuje zadevo.

Zrakoplov ponesrečil. Na nekem belgijskem zrakoplovu je odpovedal motor. Letalo se je moralo spustiti na zemljo, padlo pa je slučajno na močvirje in se je zarilo v blato. Dva moža od posadke sta se zadušila v umazani gošči.

Smrt stare samice. V okolici Beo-grada je stanovala v mali hišici sama 60letna starka, ki se ni brigala za ostali svet. Zabavala jo je stara mačka. Ker se starka ni prikazala že več dni iz hišice, so s silo odprli vrata in našli starko mrtvo, poleg nje pa sestradano mačko.

Dolgoživeča dvojčka. Angleška dvojčka Gunn sta prekoračila pred krat-kim 91. leto in se lahko ponašata, da ni resnično ljudsko mnenje, da dvojčki ne živijo dolgo. Oba brata sta pre-živela svoje življenje v Brightonu skupno kot lastnika neke trgovine in se celo življenje nista resno sporekla.

Iz novinarstva. Glavni urednik dnevnika »Marburger Zeitung« je postal g. Friderik Golob.

Odgovorni urednik: Lic. Edvard Šimnic. Izdaja in tiska: Zvezna tiskarna v Celju.

Otročja postelja

dobro ohranjena, se kupi. Naslov v upravi »Nove Dobe«.

Matija Bukovčan
brivec

Celje, Kralja Petra cesta št. 27.

Naznanja obiskovalcem svoje brivnice, da je ozdravel ter zopet osebno v poslu. Tudi pomožna sila premenjena. Za prvovrstno delo jamči lastnik.

Kam naj dam laneno prejo v tkanje?

:: Samo v tkalnico domačega platna ::

„Krosna“
v Ljubljani

Zrinjskega cesta št. 6 nasproti cerkve sv. Jožefa 3-1

kjer tudi lahko zamenjaš laneno predivo za močno in lepo domače platno.

Parastos pok. gđi Mariji ud. Vujošević

U nedelju 3. ov. m. u 11 sati u vojnoj kapeli — Kasarna kralja Petra Velikog Oslobodioca — daje gosp. **Trifon Vujošević**, carinski činovnik, četrdesetodnevni parastos svojoj pokojnoj majci gđi **Mariji ud. Vujošević**.

Pozivaju se prijatelji, pozna-nici i članovi Srp. pravosl. opštine, da ovom parastosu izvole prisust-vovati.

Krasno jabolčno sadno drevje

najboljih vrst oddaja, Prvo slovensko drevsničarsko in trsničarsko podjetje **Ivan Do. inšek**, Št. Pavel v Savinjski dolini iz svoje podružnice Št. Ilj pri Velenju.

Sveže sladne tropine

(Biertreber) za krmljenje konj, govedi in prašičev, so dnevno za dobiti v za-logi Delniške pivovarne, Zrinsko Fran-kopanska ul. št. 2, Celje.

Išče se

delovodja (prekajevalec) več vseh v mesno industrijo spadajočih del. Plača po dogovoru. Stanovanje hrana i. dr. prosto. Samci imajo prednost. Dopisi pod »Preka-jevalec« na **Aloma Compang**, Ljubljana.

Pri boljši tvrdki išče

šivilja

službo. Naslov v upravi lista.

Drobno rezano blago iz mehkega lesa

se kupi pod ugodnimi plačilnimi pogoji. Obžagan smrekov material, late, štafelni in blago za ambalažo. Upoštevajo se samo večje partije direktno od producenta. Oferte z na-vedbo cene pod »Veleindustrija« na upravo.

Slavenska banka d. d. Zagreb

Delniška glavnica in rezerve
Din 50.000.000—

Podružnica Celje

Vloge čez dinarjev
125.000.000—

Rezerve preko Din 12.500.000—

Podružnice:

Beograd, Bjelovar, Brod na Savi, Dubrovnik, Gornja Radgona, Kranj, Maribor, Murska Sobota, Osijek, Sarajevo, Sombor, Sušak, Šibenik, Šabac, Vršac, Wien, Novi Sad.

Ekspoziture:

Rogaška Slatina (sezonska), Škofja Loka, Jesenice.

Agencije:

Buenos Aires, Rosario de Santa Fe.

Afilijacije:

Slovenska banka, Ljubljana; Jugoslovanska industrijska banka d. d. Split.

Izvršuje vse bančne posle najkulantneje.